

Datum 2020-10-21
Diarienummer 1112/20

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:

linn.akesson@regeringskansliet.se

jerker.forssell@regeringskansliet.se

Göteborgs Stads yttrande över Miljödepartementets remiss M2020/01079/Ke Promemoria om kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper

Göteborgs Stad avstyrker promemorians förslag att upphäva producentansvaret för returpapper.

Miljödepartementet motiverar förändringen med att tidningsbranschen har ett ansträngt ekonomiskt läge. Göteborgs Stad ställer sig kritisk till att ekonomiska argument från producenterna ska vara avgörande för om ett av miljöskäl reglerat producentansvar ska avskaffas. Staden ställer sig även kritisk till att ge branschstöd till en medie- och tryckeribransch genom att ta bort en kostnad för miljöhänsyn och istället lägga den på kommunerna.

Principen om att förorenaren betalar

Producentansvar har sedan införandet 1994 tydliggjort principen om att det ska vara förorenaren, den som orsakar en skada i miljön, som ska betala för de samhällsekonomiska kostnader som är en följd av dess verksamhet. Gällande producentansvar för returpapper handlar det främst om det avfall som uppstår som en följd av produktionen av varan.

Promemorian argumenterar för att PPP fortsatt är förenlig med EU:s Avfallsdirektiv när man förflyttar kostnaden från producenten för returpapper till konsumenten genom renhållningsavgiften. Konsumenter blir enligt promemorian en avfallsproducent när de läst färdigt sin tidning och vill göra sig av med den. I producentansvaret för returpapper ingår även reklamblad. Göteborgs Stad ställer sig tveksam till att det i slutändan ska innebära en höjning av den kommunala renhållningsavgiften som ska

bekostas av kollektivet, trots att produkten kanske inte brukas av den enskilda medborgaren. Göteborgs Stad anser att producenten fortsatt ska anses vara den primära förorenaren och att ansvaret inte bör läggas på kollektivet. Att även reklamblad helt fräntas incitament till att minimera sin förbrukning av returpapper anser staden inte heller ligger i linje med den miljöstyrande effekt som producentansvaret ursprungligen skapades för att uppnå.

Promemorian saknar en genomarbetad konsekvensanalys av förslaget att upphäva producentansvaret för returpapper i jämförelse med andra alternativ som förkastats med mycket kortfattade motiveringar.

Producentansvaret utgör en del av den grundläggande principen i miljöbalken om att förorenaren betalar. Genom upphävandet av producentansvaret för returpapper ser Göteborgs Stad en risk att det kan bereda väg för att andra avfallsslag som omfattas av producentansvar kan komma att upphävas.

Insamlingssystem

Avseende att förslaget innebär att ansvaret för insamling och återvinning flyttas från producenterna till konsumenterna och kommunerna anser Göteborgs Stad att det borde vara producenterna av returpapper och tidningar som ska ta ansvar för hela kedjan från råvara till materialåtervinning. Det är producenterna som har möjlighet att återta returpappret i sin tillverkningsprocess.

Göteborgs Stads kretslopp och vattenförvaltning ser att det kan vara möjligt att rent praktiskt tillhandahålla ett lättillgängligt insamlingssystem genom den insamling som finns på återvinningscentralerna samt genom att teckna avtal med FTI för insamling på återvinningsstationerna. Detta förutsätter dock att det är klart att systemet med återvinningsstationer kommer finnas kvar, vilket inte är fallet då något godkänt tillståndspliktigt insamlingssystem för förpackningar inte finns i dagsläget. Stadens kretslopp och vattenförvaltning ser flera möjligheter till att ansvara även för den fastighetsnära insamling som finns i flerbostadshus i Göteborg idag.

Remissen hanterar inte hur befintliga system med insamling på återvinningscentraler, återvinningsstationer och i soprum skulle kunna överföras till kommunerna vilket staden ser som en brist. Det vore lämpligt att befintliga behållare som ingår i producenternas system lämnas över till kommunerna. Det behöver även beskrivas hur befintliga avtal ska hanteras. Remissen innehåller ingen beskrivning av flödena av tidningsreturer från kiosk och butik, inte heller hanteringen av kontorspapper. Staden anser att det behöver beskrivas bättre vem som ska ansvara för dessa avfallsslag. Även konsekvenserna av ett eventuellt förändrat ansvar behöver redovisas.

I remissen presenteras en uppskattad nettokostnad för dagens system och uppskattad driftskostnad för ett bostadsnära system. De ekonomiska

konsekvenserna för ett kommunalt system med tillgängliga insamlingsplatser beskrivs alltför vagt.

Samordning av förändringar i förordningar

De förändringar som nu avses genomföras i förordningen om producentansvar för förpackningar samt förordningen om producentansvar för returpapper bör göras med en helhetssyn på vad förändringarna kan komma att innebära för medborgare, kommuner och återvinningsmål. Hur ansvarsfördelningen än ser ut bör ikraftträdandet av förordningarna som reglerar insamlingen av förpackningar och returpapper samordnas i tiden. Även ansvaret och kraven på insamlingsystemen i de båda förordningarna bör samordnas.

Bristande dialog

Miljödepartementet har tagit fram promemorian efter medie- och tryckeribranschens hemställan. Göteborgs Stad ser en brist i att någon dialog med kommunernas företrädare har inte genomförts.

Göteborg den 21 oktober 2020
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld